

Szanowna Pani Minister
Hanna Majszczyk
Współprzewodnicząca
Zespołu ds. Systemu Finansów Publicznych
Komisji Wspólnej Rządu i ST

Szanowna Pani Minister !

W związku ze zbliżającym się terminem posiedzenia Zespołu pozwalam sobie przesłać Pani Minister następujące uwagi, sformułowane na podstawie wstępnych, roboczych opinii naszych związków:

1. Na ostatnim posiedzeniu Zespołu Strona Samorządowa - w związku ze stanowiskiem Resortu o zaliczeniu do „podsektora” samorządowego także niektórych samorządowych osób prawnych, w tym SP ZOZ – zwróciła się z prośbą o dostarczenie informacji o stanie zadłużenia tak rozumianego podsektora. Dotychczasowe dane, zawarte m.in. w rocznych sprawozdaniach MF z realizacji budżetu państwa (w tomie zawierającym informację o wykonaniu budżetów JST), charakteryzując finanse JST, nie uwzględniały tych podmiotów. Według informacji otrzymanych do dnia dzisiejszego żadne materiały na ten temat nie dotarły do członków Zespołu ani do naszych organizacji.

2. Z otrzymanych przez nas informacji wynika, że trwa proces uzgodnień międzyresortowych projektu. Ze względu na powtarzające się sytuacje, w których opiniujemy inny projekt ustawy niż ten, który ostatecznie trafia na obrady Rady Ministrów po zakończeniu uzgodnień, będziemy odnosić się do projektu po zakończeniu uzgodnień. Oczywiście nie ogranicza to możliwości prowadzenia dyskusji roboczej, w tym zwłaszcza na posiedzeniu Zespołu. Uwagi zgłaszane przez nas w obecnej fazie prac nad projektem mają więc charakter roboczy.

3. Podczas spotkania z Premierem oraz podczas majowego posiedzenia Komisji Wspólnej z jego udziałem uzgodniliśmy, że poziom referencyjny deficytu JST wyniesie **ok. 0,6 % PKB** (dosłownie: **zostanie obniżony o 0,4 % w stosunku do poziomu z roku 2010, który wynosił 1,025 % PKB**). Dlatego ze zdziwieniem przyjmujemy zawartą w projekcie propozycję **kwotowego** ustalenia poziomu referencyjnego deficytu JST – i to na poziomie niższym od uzgodnionego (8 mld zł !!).

4. Należy podkreślić, że podczas spotkania oraz podczas posiedzenia Komisji Wspólnej Premier zadeklarował – odpowiadając na formułowane przez nas wnioski – **niepogłębianie deficytu JST przez zmiany ustawowe**, które mają wpływ na finanse JST. Od tego czasu nastąpiły jednak liczne zmiany w prawie, które pogłębiły deficyt podsektora samorządowego, z których najważniejsze to:

- nałożenie na JST nowych zadań w wyniku uchwalenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej bez środków finansowych na te zadania (min. 700 mln zł),
- zwiększenie „składki rentowej” o 2%, co skutkuje w JST wzrostem kosztów osobowych o kwotę nieco ponad 900 mln zł,
- podniesienie akcyzy na paliwa, co powoduje wzrost kosztów realizacji usług publicznych przez JST, zwłaszcza dotowanego z budżetów lokalnego transportu zbiorowego.

W tej sytuacji niezbędne jest **zwiększenie referencyjnego poziomu deficytu** w stopniu uwzględniającym wymienione zmiany ustawowe (**co najmniej o 0,1% PKB**).

5. Z otrzymanych z MF informacji na temat danych wynikających z WPF wynika, że planowany na 2012 r. deficyt JST (wraz ze związkami międzygminnymi) wynosi **10,469 mld zł** (co będzie stanowił **dokładnie 0,7 % PKB**). Oczywiście jest to deficyt rozumiany jako **wynik podsektora**, a nie sumę deficytów bez uwzględnienia występujących w części JST nadwyżek budżetowych. Po uwzględnieniu oczekiwanej przez nas korekty poziomu referencyjnego jest to wartość odpowiadająca uzgodnionemu poziomowi referencyjnemu. W tej sytuacji można założyć, że w roku 2012 nie nastąpi przekroczenie uzgodnionego poziomu referencyjnego deficytu JST, zwłaszcza że – jak wynika z monitoringu finansów JST w latach ubiegłych – wynik finansowy podsektora był zawsze znacznie korzystniejszy od planu („wykonanie” planowanego deficytu osiągało zwykle ok. 60 % planu). Jest to związane przede wszystkim z przesunięciami w harmonogramach planowanych inwestycji (procedury zamówień publicznych, uzgodnienia, opóźnienia w procedurach „unijnych” itp.). W kolejnych latach – jak dotąd – podsektor planuje dodatni wynik finansowy, co tym bardziej podważa potrzebę wprowadzenia proponowanych rozwiązań w ustawie o finansach publicznych.

Dodatkowo trzeba przypomnieć, że Strona samorządowa proponowała także inne wyłączenia i korekty przy ustalaniu poziomu referencyjnego deficytu JST, do których Strona rządowa dotąd się nie odniosła.

6. Poważną wątpliwość budzi również merytoryczna celowość wprowadzania proponowanych rozwiązań w sytuacji, gdy:

- udział podsektora samorządowego w państwowym długu publicznym wynosił we wrześniu 2011 r. zaledwie **7,2 %**;

- deficyt podsektora samorządowego w roku 2010 (14,5/16,1 mld zł) wyniósł **1-1,1 % PKB** i w całości dotyczył finansowania rozwoju (inwestycje JST w 2010 r. - 45 mld zł.), podczas gdy łączny deficyt SFP wyniósł w tym samym roku aż **7,9 % PKB**.

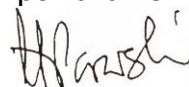
7. W uzasadnieniu projektu ustawy brak podania rzeczywistych przyczyn pogłębienia deficytu podsektora samorządowego, którymi są niekorzystne zmiany prawne w latach 2007-2011, w tym zwłaszcza zmiany w podatku PIT, które spowodowały **silny Spadek dochodów własnych JST** (informacje o tym fakcie są zawarte w rocznych sprawozdaniach MF o realizacji budżetów JST). Zwracaliśmy uwagę na ten fakt wielokrotnie, ostatnio w stanowisku z dnia 27 września 2011 r. (załącznik 1).

8. Strona samorządowa w trybie roboczym proponowała konkretne rozwiązania dotyczące zasad ewentualnego limitowania deficytu podsektora (w tym propozycja z 29.06.2011 r, załącznik 2). Zostały one całkowicie zignorowane w projekcie. Rozwiązania proponowane przez resort są całkowicie nie do przyjęcia, ponieważ wprowadzają one drastyczne ograniczenia dla wielu JST, w sposób *de facto* obniżający deficyt do ok. 6 mld (szczegółowe uwagi wynikają z symulacji przeprowadzonej przez ZGW RP).

9. Postulujemy także – począwszy od roku 2010 – zmianę w sposobie ustalania indywidualnego limitu zadłużenia JST, który powinien być odnoszony do średniej arytmetycznej z okresu **co najmniej 5 lat** (a nie 3, jak to jest w obecnym brzmieniu ustawy).

10. Proponowane ograniczenia samodzielności JST, gwarantowanej w Konstytucji i ratyfikowanej przez Polskę Europejskiej Karcie Samorządu Lokalnego, nie znajdują uzasadnienia w ustawie zasadniczej. Ewentualne ograniczenia mogłyby wynikać wprost z Konstytucji, a ta przewiduje tylko jedną taką sytuację, określoną w art. 216 ust. 5.

Z poważaniem

Do wiadomości:

- 1) Współprzewodniczący Komisji Wspólnej,
- 2) Biura organizacji samorządowych.